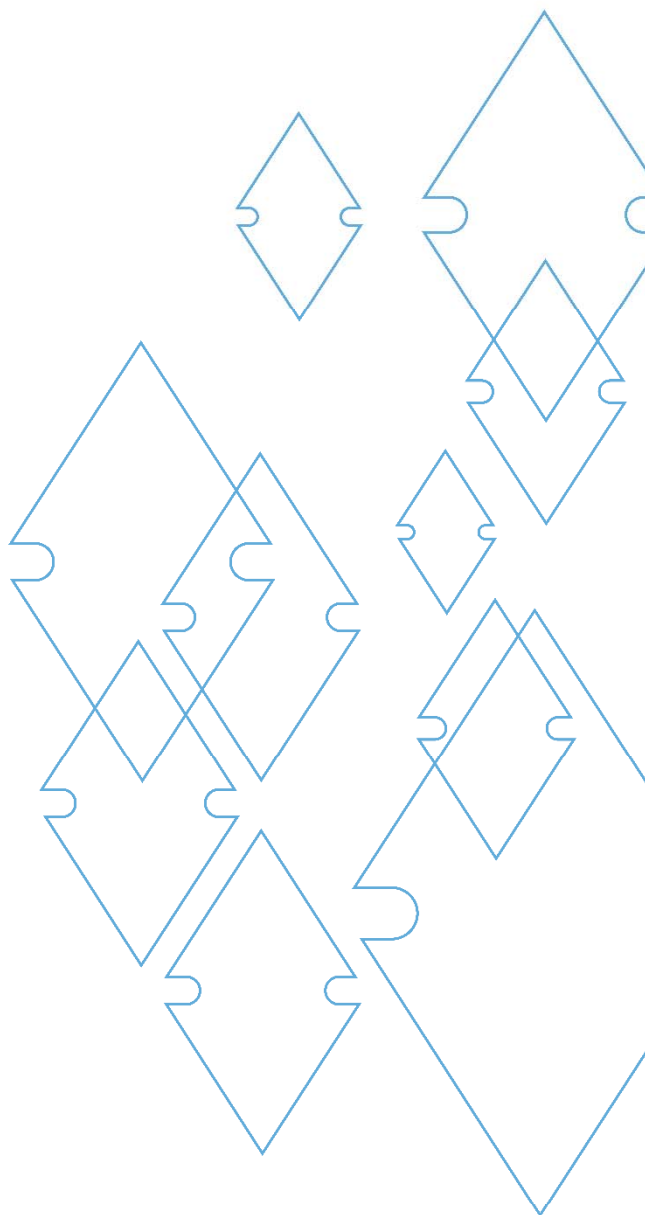

Tilinpäätös 2017

KYMENLAAKSON LIITTO

Tilinpäätös 2017

Julkaisija:

Kymenlaakson Liitto
Karhulantie 36 B, PL 35, 48601 Kotka
Faksi 05 230 8910
etunimi.sukunimi@kymenlaakso.fi
virasto@kymenlaakso.fi
www.kymenlaakso.fi

Julkaisu:

Tilinpäätös 2017
C:104
ISBN 978-952-5987-80-5
ISBN 978-952-5987-81-2 (Sähköinen versio)
ISSN 1237-8259

Kotka 2018

Maakuntahallitus 19.2.2018
Tilintarkastus 9.3.2018

Sisällys

1.	Toimintaympäristön muutokset 2017	4
1.1	Itsenäinen Suomi 100 vuotta – talouskasvu nousussa	4
1.2	Euroopan Unionin rakennerahastokausi 2014-2020 on käynnissä	5
1.3	Maakuntakaavatyö luo pohjan elinkeinotoimintojen kehittämiseksi	6
1.4	Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	7
1.5	Olennaiset muutokset Liiton toiminnassa ja taloudessa	15
1.6	Henkilöstö	17
1.7	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	17
2.	Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	18
3.	Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	19
4.	Rahoitusasema ja sen muutokset	21
5.	Kokonaistulos ja -menot	22
6.	Tilikauden tuloksen käsittely	23
7.	Talousarvion toteutuminen	23
7.1	Tehtävälueille asetettujen tavoitteiden toteutuminen	23
7.1.1	Johto ja edunvalvonta	23
7.1.2	Aluekehityksen edistäminen	24
7.1.3	Aluesuunnittelu	26
7.1.4	Hallinto ja talous	28
7.1.5	Kesäyliopisto	29
7.2	Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	30
8.	Tilinpäätöslaskelmat	36
9.	Tilinpäätöksen liitetiedot	39
9.1	Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	39
9.1.1	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	39
9.1.2	Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot	40
9.2	Tuloslaskelman liitetiedot	40
9.3	Tasetta koskevat liitetiedot	41
9.3.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	41
9.3.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	42
9.4	Vastuusitoumukset	43
9.5	Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot	44
9.6	Jäsenmaksusuudet vuodelle 2017	46
9.7	Luettelot ja selvitykset	47

1. Toimintaympäristön muutokset 2017

1.1 Itsenäinen Suomi 100 vuotta – talouskasvu nousussa

Kymenlaakson talouskasvu kääntyi nousuun vuoden 2016 lopulla kuten muuallakin Suomessa. Satamat alkoivat loppuvuodesta 2016 jälleen vetää, samoin metsäteollisuus. Myös rajakauppa elpyi loppuvuonna 2016. Vuonna 2017 talouden myönteinen kehitys jatkui, mutta rakennetyöttömyys oli maakunnassa edelleen korkealla tasolla.

E 18-moottoritie saatiin 2017 Haminan itäpuoleltakin valmiiksi viimeistä Kattilainen-Vaalimaa -osuutta lukuunottamatta. Turusta Haminan itäpuolelle saakka jo valmis E18-moottoritie on tuonut uusia mahdollisuuksia liiketoiminnalle, logistiikalle sekä matkailuun ja kauppaan. Myös VT 15:n parannus saatiin 2017 alkuun Keltakankaan kohdalta. Koko VT 15:n välityskyvyn parantaminen sai 2017 vauhtia.

Venäjän uusiessa rataverkkoaan ratayhteys Imatralta HaminaKotkan satamaan on saatava kuntoon radan kapasiteettiongelmien takia. Luumäki-Lappeenranta -kaksoisraiteen suunnitelmat ovat valmistuneet. Helsinki-Kouvola-Pietari-junayhteyden matkustajaliikenne kasvoi 2010-luvun alussa erittäin nopeasti, mutta kasvu pysähtyi ja kääntyi laskuun Ukrainan kriisin ja sen seurannaisvaikutusten takia. Ratayhteys Kouvolasta Tampereen suuntaan paranee Riihimäen rataoikaisun toteuduttua. Helsinki-Vantaan lentokentän uusi ratayhteys, kehärata, helpotti myös Kaakkois- ja Itä-Suomesta tulevien matkustajien liikkumista.

Kiinan Xianiin lähti Kouvolasta ensimmäinen konttijuna 10.11.2017. Xian on yksi Kiinan logistisista solmukohtista, joka kuuluu osana Pohjoismaiden ja Kiinan välistä logistista kuljetuskäytävää Kouvolasta Kiinaan. Xianin kaupunkia Kiinassa etelämpänä sijaitsevan Hunanin maakunnan maaherra kävi vierailulla Kouvolassa 14.7.2017. Hunanin maakunnan kanssa allekirjoitettiin tuolloin puitesopimus, jonka perusteella on 2018 mahdollista käynnistää yhteisiä aluekehitys- ja aluesuunnitteluprojekteja. Vaikka Kiinan maakuntien mittakaava on aivan toinen kuin Euroopassa, mahdollisuus yhteistyöhön uusien projektien kautta hyödyttää kaikkia osapuolia.

Venäjä on edelleen tärkeä Suomen kehityksen kannalta nykyisistä vaikeuksista huolimatta. Vuonna 2017 valmistauduttiin uuden ENI-ohjelmakauden ensimmäiseen hakukierrokseen. Ohjelma-asiakirjojen ratifiointi Venäjän valtioneudumassa on tätä kirjoitettaessa yhä kesken.

Elokuussa 2016 Kymenlaakson liitto peri Kymenlaakson maakunta- ja sote-uudistuksen koordinoitavastuun Kouvolan kaupungilta. Ministeriön 26.5.2016 antaman ohjeistuksen mukaisesti maakunnan liitot ottivat tuolloin koordinoitavastuun. Vuonna 2017 jatkettiin uudistuksen esivalmistelua, ja Suomen hallituksen 5.7.2017 antaman lisäohjeistuksen mukaan uudistuksen aikataulua jatkettiin vuodella siten, että 18 uutta maakuntaa aloittaisivat toimintansa 1.1.2020. Vuonna 2017 annettiin monia lausuntoja maakunta- ja sote-uudistukseen sisältyvästä mittavasta lakipaketista, joka on tarkoitus saada eduskunnan käsittelyyn keväällä 2018.

1.2 Euroopan Unionin rakennerahastokausi 2014-2020 on käynnissä

Kymenlaaksossa on pyritty monipuolistamaan elinkeinorakennetta. Suuria työpaikkojen kertamenetyksiä on ollut vaikea korvata nopeasti. Maakuntaohjelman strategiset painopisteet ovat 1. Turvallinen ja toimiva osaamis- ja liiketoimintaympäristö, 2. Laadukas, puhdas sekä viihtyisä asuin- ja toimintaympäristö, 3. Pääliikenneväylät ja –yhteydet sekä rajaliikenne ja 4. Pohjoista kasvuvyöhykettä hyödyntävät ja vahvistavat toimialat. Tulevaisuuden alat kuten uusiutuvan energian tuotantoteknologia, biopohjaiset uudet tuotteet, digitaaliset sisällöt ja pelimaailma ovat jo synnyttäneet korvaavia työpaikkoja metsäteollisuudesta menetettyjen tilalle. Nämä linjaukset ovat pohjana myös rakennerahasto-ohjelmien toteutumisessa.

EU:n rakennerahasto-ohjelmien toimeenpano oli hyvässä vauhdissa. Vuoden 2017 hakukierroksella Etelä-Suomen maakuntien yhteinen teema oli digitaalinen uudistuminen ja Kymenlaakson maakunnallinen teema oli ohjelman erityistavoite 4.1 Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen maakunnan älykkään erikoistumisen kärjissä. Rahoituskelpoiseksi todettiin 11 hanketta.

Kymenlaakson Liitto painottaa Alueelliset innovaatiot ja kokeilut (AIKO) -rahoituksen myöntämisessä ennen kaikkea älykkäitä, nopeita ja joustavia kokeiluja, jotka liittyvät Kymenlaakson älykkään erikoistumisen strategiaan ja hallitusohjelman kärkihankkeisiin. Vuonna 2017 tehtiin yhdeksän myönteistä rahoituspäätöstä.

Central Baltic-ohjelman ja Itämeri-ohjelman toteutus on myös edennyt hyvin. Ulkoraja-ohjelmien rahoitussopimukset allekirjoitettiin vuoden 2016 lopussa, ja Kaakkois-Suomi-Venäjä CBC-ohjelma käynnistyi vuonna 2017. Kymenlaakson toimijat ovat olleet rahoituksen hakijoina kiitettävän aktiivisia.

Alueelliset kehittämisvarat on pyritty suuntaamaan vaikuttavampiin hankkeisiin. Maakunnan toimijoita on kannustettu yhteistyön tiivistämiseen ja toimijoita on kehoitettu tekemään yhteisiä hankkeita myös maakuntien kesken. Toimijoita on kannustettu lisäämään kansainvälistä yhteistyötä ja jättämään hakemuksia EU:n laajuisiin rahoitushakuihin.

1.3 Maakuntakaavatyö luo pohjan elinkeinotoimintojen kehittämiseksi

Alueiden suunnittelulla luodaan edellytykset hyvälle ja elinvoimaiselle asuin-, toiminta- ja elinympäristölle. Hyvin suunnitellut kaavoitusratkaisut sekä toimiva ja eheä yhdyskuntarakenne ja liikennejärjestelyt luovat hyvinvointia ja elinvoimaa sekä edistävät kestävä kehitystä.

Kymenlaakson kokonaismaakuntakaava 2040 valmistelu käynnistettiin talvella 2016. Maakuntakaava 2040:n tavoitteena on toimiva ja kestävä Kymenlaakso. Maakuntakaavan tavoitteet -asiakirjassa on asetettu kaavatyön tavoitteet ja suuntaviivat. Maakuntakaavan laadintaprosessi on täältä pohjalta viety johdonmukaisesti eteenpäin.

Kaavan valmistelussa korostuu yhteistyö ja vuoropuhelu sidosryhmien kanssa. Yhteistyötä on tehty sekä maakunnan sisällä että myös ylimaakunnallisesti ja kansainvälisesti. Erityistä huomiota on kiinnitetty selvityspohjien riittävyteen. Eri aihealueisiin liittyvät selvitykset on laadittu sekä ostopalveluna että myös liiton omana asiantuntiatyönä.

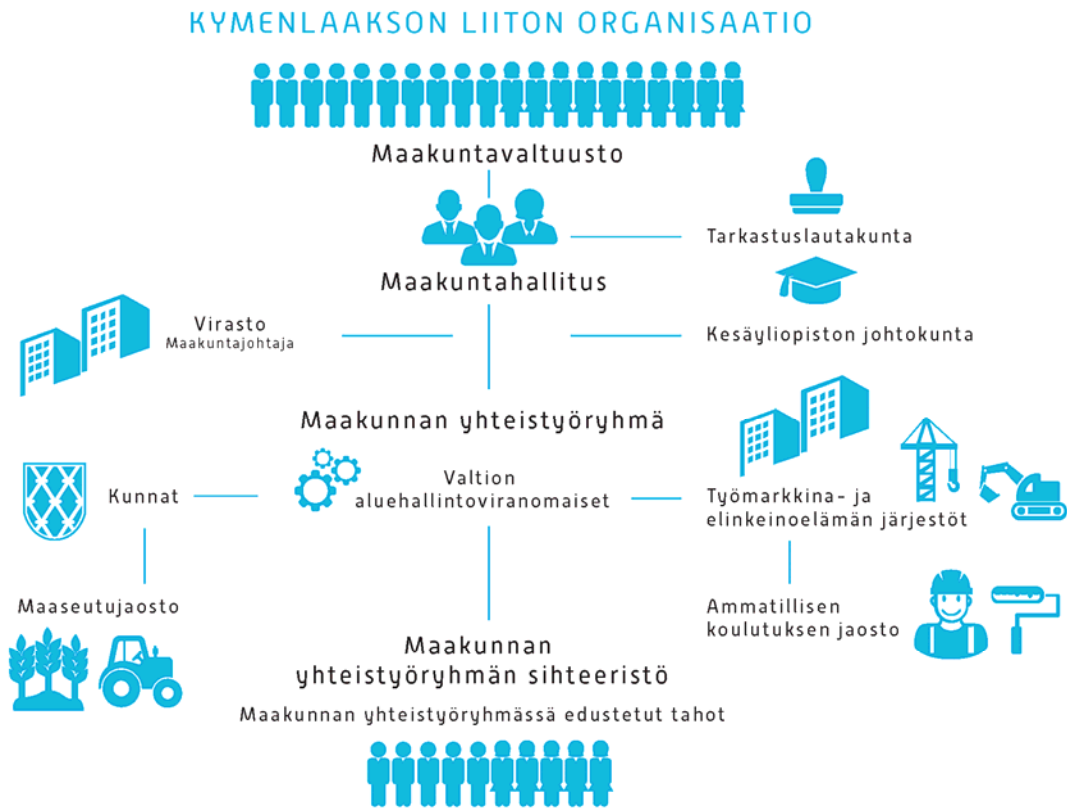
Maakuntaohjelma ja maakuntakaava muodostavat yhtenäisen kehittämisselityksen, jossa maakuntakaavan roolina on luoda edellytyksiä kehittämistoimintojen sijoittumiselle. Aluesuunnittelun asiantuntijat osallistuvat em. syystä tiivisti myös maakuntaohjelman 2018-21 laadintatyöhön. Maakuntakaava vahvistaa sitä kautta Kymenlaakson kilpailukykyä ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä.

Maakunnan liitoille on annettu viime vuosina uusia vetovastuita mm. ennakoinnissa, liikennejärjestelmätyössä sekä luonnonvarojen ja ympäristöasioiden suunnittelussa. Uutena lakisääteisenä tehtävänä on tullut vuonna 2016 mukaan myös merialuesuunnittelu. Em. aihekokonaisuuksiin liittyen on laadittu selvityksiä, raportteja ja strategioita. Aluesuunnittelun henkilöstö osallistuu aktiivisesti yhteistyöverkostoihin ja edunvalvontatyöhön.

Strategioiden ja selvitysten valmistelu on kytketty järjestelmällisesti ja joustavasti maakuntakaavoitustyöhön. Tarkoitus on reagoida myös tulevaisuudessa ajoissa ajankohtaisiin haasteisiin ja toimintaympäristön muutoksiin sekä edistää mahdollisimman tehokkaasti aluesuunnittelun ja aluekehitystyön välistä vuoropuhelua.

Maakuntauudistus tuo uusia haasteita ja mahdollisuuksia maakuntakaavoitukselle. Kaavoituksen kannalta keskeisiä viranomaisvastuita, kuten ympäristö- ja liikennekysymyksiin liittyvät tehtävät, organisoidaan maakunnassa uudelleen. Muutosprosessin aikana panostetaan yhteistyöhön keskeisten sidosryhmien kanssa. Tavoite on tunnistaa maakuntauudistukseen liittyviä kehittämismahdollisuuksia ja hyödyntää synergiaetuja.

1.4 Hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Valtuuston toimikausi vaihtui 1.6.2017. Edellisen toimikauden maakuntavaltuusto kokoontui kerran ja toimikauden 2017 – 2021 kokoontui kaksi kertaa. Käsiteltäviä asioita oli 36 pykälää. Asukasluvun vähenemisen johdosta maakuntavaltuuston jäsenmäärä laski 35 jäsenestä 34 jäseneseen. Maakuntaohjelmaa esiteltiin valtuutetuille tarkemmin yhdessä seminaarissa.

Maakuntahallitus kokoontui 13 kertaa (edellinen toimikausi 9 kertaa ja uusi toimikausi 4 kertaa) ja käsitteli 159 pykälää.

Työryhminä toimivat maakuntaudistuksen poliittinen johtoryhmä kokoontui 5 kertaa ja poliittinen ohjausryhmä kokoontui 3 kertaa.

Sote- ja maakuntaudistukseen liittyvän väliaikaisen valmistelutoimielimen nimeämistä koskeva neuvottelukokous järjestettiin maakuntaliiton toimesta keskiviikkona 21.6. maakuntatalolla. Maakuntahallitus hyväksyi 7.8.2017 neuvottelutuloksen 21.6.2017 ja asetti väliaikaisen valmistelutoimielimen, joka työskentelee maakuntahallituksen nimeämänä työryhmänä maakuntaudistuksen voimaantuloon saakka. Työryhmänä toimiva väliaikainen valmistelutoimielin kokoontui 3 kertaa.

Tarkastuslautakunta kokoontui 3 kertaa ja käsitteli 35 pykälää. Maakunnan yhteistyöryhmä kokoontui 2 kertaa ja käsitteli 15 pykälää. Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö kokoontui 5 kertaa ja käsitteli 66 pykälää.

Uusi kuntalaki (410/2015) tuli voimaan 1.5.2015 kesken kuntien valtuustojen toimikauden. Merkittävää osaa laista eli toimielimiä, johtamista, asukkaiden osallistumisoikeuksia, luottamushenkilöitä, hallintomenettelyä ja muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovellettiin vasta 1.6.2017 lukien, jolloin vuoden 2017 huhtikuun kuntavaaleissa valitun valtuuston toimikausi alkoi.

Maakuntavaltuusto 25.4.2017 hyväksyi uuden kuntalain edellyttämän hallintosäännön, joka tuli voimaan 1.5.2017 alkaen. Maakuntahallitus päivitti uuden hallintosäännön edellyttämät subdelegointipäätökset 22.5.2017.

Etelä-Suomen maakuntien (Uusimaa, Varsinais-Suomi, Kanta-Häme, Päijät-Häme, Kymenlaakso ja Etelä-Karjala) keskinäiseen sopimukseen perustuen Uudenmaan liitto vastaa Euroopan unionin rakennerahastojen välittävän toimielimen tehtävien ja eräiden muiden tehtävien hoidosta Etelä-Suomen maakuntien liitoissa ohjelmakaudella 2014 – 2020. Muodollisesti EAKR-rahoituspäätökset tekee Uudenmaan maakuntajohtaja Kymenlaakson maakuntahallituksen tosiasiallisen päätöksen mukaisesti. Tällä ohjelmakaudella maksatukset hoitaa Uudenmaan liitto.

Maakuntavaltuusto 2017-2021**Hamina**

Andrejev Katja	VIHR
Harjumaaskola Jarkko	SDP
Hytönen Riitta	SDP
Inkeroinen Elina	KOK

Iitti

Aalto Janne	KESK
Lehtinen Eemeli	SDP

Kotka

Arola Mika	KOK
Brask Nina	SDP
Bruce Marianne	VIHR
Eerola Juho	PS
Heikkilä Anne	SDP
Lopperi Jukka	SDP
Sibakoff Samuli	PS
Tiilikainen Anu	KOK
Tiusanen Kari	KD
Välipakka Pentti	VAS

Kouvola

Eskelinen Antti	PS
Hovi Henna	SDP
Huhtala Juha	VIHR
Karvonen Tapio	KOK
Kuisma Risto	SDP
Laine Raimo	SDP
Leppänen Jouko	KOK
Liukkonen Jorma	VAS
Pakkanen Markku	KESK
Raunio Milla	KOK
Ripattila Juha	PS
Ristolainen Niina	SDP
Rouvari Sinikka	KOK
Vainio Vesa	KD
Varjola Liisa	KESK

Miehikkälä

Heinonen Jari	KESK
---------------	------

Pyhtää

Liimatainen Mervi	KOK
-------------------	-----

Virolahti

Ukkola-Paronen Sisko	KESK
----------------------	------

Maakuntahallitus 2017-2021**Hamina**

Koskiahho Vesa	KESK
Peltonen Nina	SDP
Rautamaa Eeva	KOK

Kotka

Elomaa Jari, I varapuheenjohtaja	KOK
Paatero Sirpa	SDP
Tiusanen Pentti	VAS
Virtanen Sami	SDP

Kouvola

Helminen Harri, puheenjohtaja	SDP
Korpivaara Pekka	KOK
Käki Jari	PS
Lehtomäki Maija, II varapuheenjohtaja	KESK
Nykänen Marjatta	KOK
Spies Kaisa	VIHR

Maakunnan yhteistyöryhmä 2017-2021***Kuntasektori:*****Kymenlaakson Liitto**

Helminen Harri, puheenjohtaja
Elomaa Jari, III varapuheenjohtaja
Lonka Mirja

Kouvolan seutu

Karvonen Tapio
Ristolainen Niina
Savelainen Atte

Kotkan-Haminan seutu

Lindholm Terhi
Muhonen Hannu

Valtion viranomaiset:**Kaakkois-Suomen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus**

Gunnar Leena, I varapuheenjohtaja
Karhula Jyrki
Mäkelä Satu
Pitkäinen Jyrki

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Ekqvist Merja

Hämeen elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskus, ELY

Kauranen Sinikka

Järjestöt:**Kymenlaakson kauppakamari**

Lehtoranta Jouko, II varapuheenjohtaja

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Lempiäinen Jukka

Kymen Yrittäjät

Lehtinen Hannu

SAK:n Kymen aluepalvelukeskus

Laitinen Sonja

AKAVA, Kaakkois-Suomi

Hännikäinen Päivi

STTK

Rantamo Tuula

MTK-Kymenlaakso

Dahlman Tuula

Pysyvät asiantuntijajäsenet:**Kymenlaakson ammattikorkeakoulu**

Saastamoinen Heikki

Kymenlaakson toisen asteen ammatilliset oppilaitokset

Palosara Mika, Harjun oppimiskeskus

(1.8.2017 – 31.7.2018)

Tikkanen Sami, Etelä-Kymen ammattiopisto

(1.8.2018 – 31.7.2019)

Olli Timo, Kouvolan seudun ammattiopisto

(1.8.2019 - 31.7.2020))

Kaivola Leena, Kouvolan aikuiskoulutuskeskus

(1.8.2016 - 31.7.2017,

1.8.2020 – 31.7.2021)

Kaakkois-Suomen työ- ja elinkeinotoimisto

Kouvo Juha

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ELY

Kailasto Hanna

Helsingin yliopiston koulutus- ja kehittämispalvelut HY

Silfversten Pirjo

Suomen metsäkeskus, Kaakkois-Suomi

Vainikka Pekka

Uudenmaan liitto

Taronen Antti

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö 2014-2016**Varsinainen jäsen:**

Kaakkois-Suomen ELY-keskus
 Munne Tea
 Linden Juha
 Pitkänen Jyrki

Kymenlaakson Liitto

Mikkola Jaakko, puheenjohtaja
 Lehtinen Jussi, varapuheenjohtaja
 Kallström Riitta, sihteeri

Pysyvät asiantuntijajäsenet:**Hämeen ELY-keskus**

Kauranen Sinikka

Uudenmaan liitto

Tarvonen Antti

Kouvolan seutu

Portaankorva Petteri

Kotkan-Haminan seutuvaliokunta

Eho Jouni

Tarkastuslautakunta 2017-2021

Harjumaaskola Jarkko, puheenjohtaja
 Arola Mika, varapuheenjohtaja
 Varjola Liisa

BDO Audiator Oy:n nimeämänä tilintarkastajana toimi JHTT Ilpo Malinen.

Kesäyliopiston johtokunta 2017-2021

Forsström Petri
 Holmberg Kai, puheenjohtaja
 Koskivirta Marja
 Lehtilä Jaana
 Lindeman Ari, varapuheenjohtaja
 Rouvari Sinikka
 Taavitsainen Ninni

Ammatillisen koulutuksen jaosto 2017-2021**Harjun Oppimiskeskus**

Palosara Mika

Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä

Tikkanen Sami

Kouvolan aikuiskoulutussäätiö (Aikuiskoulutuskeskus)

Kaivola Leena

Kouvolan kaupunki

Niemi Veikko

Tiainen Timo

Kaakkois-Suomen ELY –keskus

Paananen Tarja

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Mitts Ann-Christin

Kymenlaakson Liitto

Silmäri Ulla

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMK

Toikka Mirja

Puheenjohtajuus vaihtuu vuosittain seuraavasti:

Palosara Mika, Harjun oppimiskeskus

(1.8.2017 – 31.7.2018)

Tikkanen Sami, Etelä-Kymen ammattiopisto

(1.8.2018 – 31.7.2019)

Olli Timo, Kouvolan seudun ammattiopisto

(1.8.2019 – 31.7.2020)

Kaivola Leena, Kouvolan aikuiskoulutuskeskus

(1.8.2020 – 31.7.2021)

Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maaseutujaosto 2017 - 2021**MTK Kaakkois-Suomi**

Dahlman Tuula

Kinno Oy

Gardemeister Leena

Socom Oy

Kaljunen Leena

Suomen 4H-liitto ry

Herttuainen Helena

Kaakkois-Suomen ELY

Mäkelä Satu

Niittyniemi Visa
 Penttilä Jukka
 Pitkänen Jyrki
 Tanska Tuula
 Halme Kari

Pro Agria Etelä-Suomi

Parkkonen Antero

Kymenlaakson Kylät ry

Porkka Sami

Suomen Metsäkeskus, Kaakkois-Suomi

Repo Seppo

Saimaan ammattiopisto

Karoniemi Mervi

Kymenlaakson LEADER –ryhmät

Tolvanen Marjo

Etelä-Karjalan LEADER –ryhmät

Bagge Riitta

Etelä-Karjalan Kylät ry

Jussila Marja

Kymenlaakson Liitto

Kallström Riitta

Etelä-Karjalan Liitto

Berg Ari

Lantta Jari

Etelä-Kymenlaakson ammattiopisto

Jaskari Ulla

Kymen ja Etelä-Karjalan Yrittäjät

Heinonen Hannu

Cursor Oy

Kuusela Pirjo

Kymenlaakson AMK

Ikonen Petteri

Saimaan AMK

Härkönen Mari

Kouvolan seudun ammattiopisto

Pylkkö Päivi

Lappeenrannan kaupunki

Väyrynen Johanna

Tilivelvollisuus

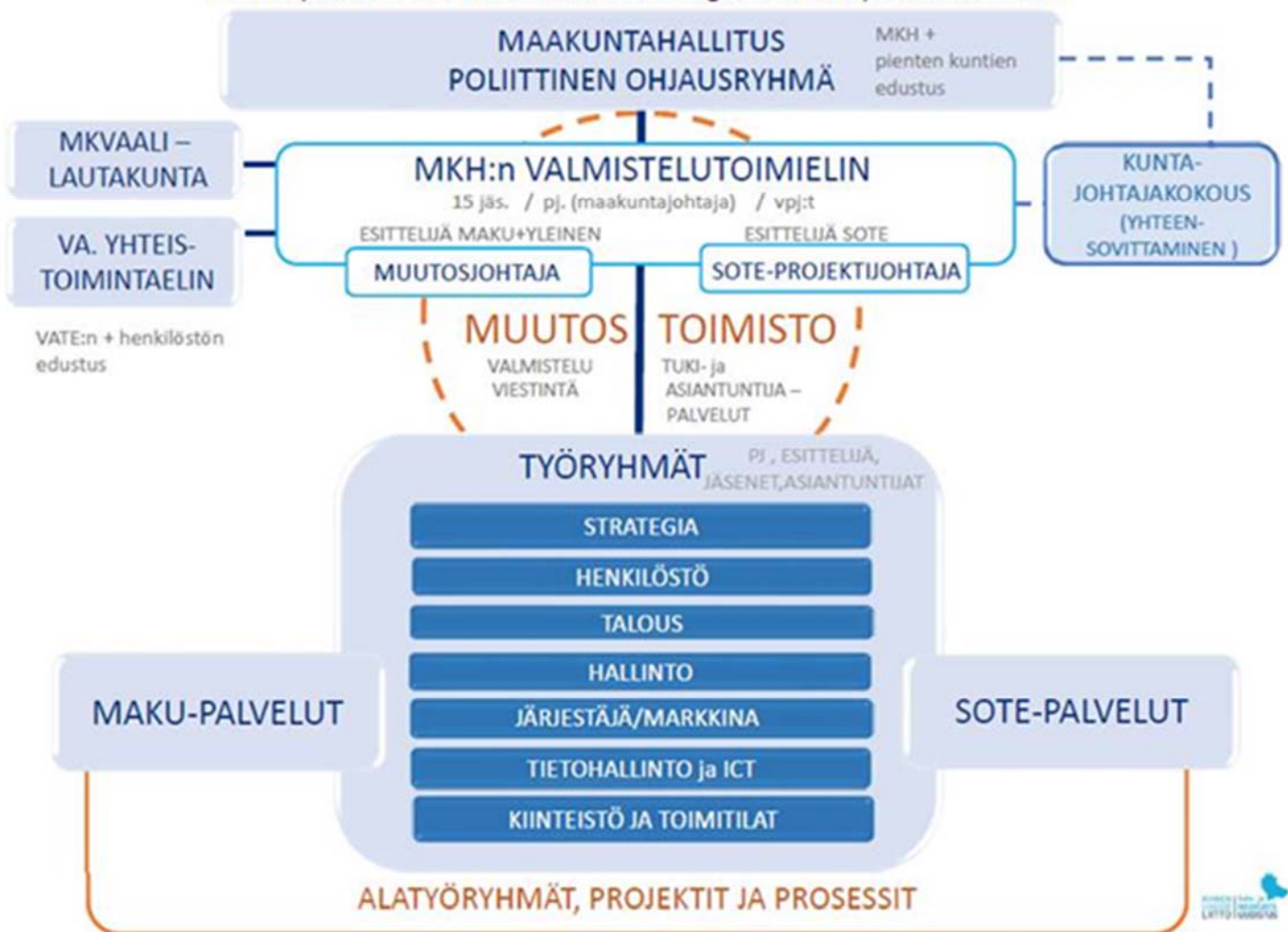
Tilivelvollisia ovat liiton toimielinten jäsenet ja johtavat viranhaltijat (maakuntajohtaja, aluekehitysjohtaja, suunnittelujohtaja, hallintopäällikkö ja kesäyliopiston rehtori).

1.5 Olennaiset muutokset Liiton toiminnassa ja taloudessa**Kymenlaakson maakunta- ja sote-uudistuksen esivalmistelu**

Maakunta- ja sote-uudistuksessa perustetaan uudet maakunnat, uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon rakenne, palvelut ja rahoitus sekä siirretään maakunnille uusia tehtäviä. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2020 alkaen. Uudistuksen valmistelu käynnistyi valtioneuvoston päätöksellä 5.4.2016. Uudistuksen valmistelua maakunnissa koordinoivat maakuntien liitot.

Maakuntahallituksen nimeämänä muutosjohtaja Jussi Lehtinen koordinoi Kymenlaakson maakuntauudistusta. Sote-uudistuksen valmistelua koordinoi sote-projektijohtaja, toimitusjohtaja Annikki Niiranen.

Pidentyneen esivalmisteluvaiheen organisointi Kymenlaaksossa

Poliittisista linjauksista vastaa maakuntauudistuksen poliittinen ohjausryhmä, jonka jäsenet ovat maakuntahallituksen jäseniä täydennettynä Miehikkälän, Pyhtään ja Virolahden edustajilla. Maakuntahallituksessa ei ole näiden kuntien edustusta.

Maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelussa on mukana viitisensataa kuntien, Carean, liiton, Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen ja TE-toimiston toimihenkilöä.

Liiton vuoden 2017 valmistelukustannukset rahoitetaan 90 %:sti valtionrahoituksella. Nettokustannukset ovat 53 620,49 €, josta ICT-rahoitus on 6 653,39 € ja yleinen valmistelu 46 967,10 €.

Syksyllä 2016 talousarviota laadittaessa maakuntauudistuksen esivalmisteluvaiheen päättymisajaksi arvioitiin 31.5.2017. Valtioneuvoston päätöksellä 5.7.2017 esivalmisteluvaihe pitenee siten, että sen arvioidaan kestävän 05/2018.

1.6 Henkilöstö

Henkilöstön lukumäärä

	v. 2017	v. 2016
Kymenlaakson Liiton virasto		
- vakinaiset	19	19
- määräaikaiset	-	-
Kesäyliopisto		
- vakinaiset	4	4
- määräaikaiset	0,5	-
Muutostoimisto		
- määräaikaiset	0,5	
Yhteensä	24	23

Viraston tehtävissä työskenteli 19 henkilöä kokoaikaisessa virka- tai työsuhteessa ja kesäyliopiston palveluksessa 4 kokoaikaista vakinaisessa palvelusuhteessa olevaa henkilöä. Lisäksi yksi määräaikainen työsuhde kesäyliopiston ja muutostoimiston tehtävissä.

Palkkojen ja palkkioiden kokonaissumma oli 1 388 650,16 € ja henkilösivukulujen määrä oli 321 320,21 €. Henkilöstökulut olivat yhteensä 1 687 010,05 € .

1.7 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Riskien hallinta on osa kaikkea kuntayhtymän toimintaa ja se on osa Kymenlaakson Liiton johtamisjärjestelmää.

Vuoden 2017 talousarviossa tulos arvioitiin alijäämäiseksi - 160 800 € johtuen pääasiassa maakuntauudistuksen valmistelukuluista. Riski ei toteutunut, kun esivalmistelukuluihin saatiin valtionrahoitusta 90 % kuluista. Esivalmistelun osalta valtionrahoituksen epäjatkuvuus vaikeuttaa valmistelua.

2. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Hallintosäännön 57 §:n mukaan maakuntahallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskien hallintaa koskevat ohjeet sekä valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti.

Maakuntavaltuusto on hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisessa ei ole ollut virheitä tai rikkomuksia.

Kymenlaakson Liitto vastaa ohjelmakauden 2014 – 2020 rakennerahastovarojen yksittäisten rahoituspäätösten valmistelusta Kymenlaakson rahoituskehityksen puitteissa. Muilta osin rakennerahastovarojen käyttöön liittyvistä tehtävistä vastaa Uudenmaan liitto.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Talousarvion toteutuma raportoidaan maakuntahallitukselle neljännesvuosittain. Tavoitteiden toteuma raportoidaan vuosittain toimintakertomuksessa. Talousarviossa asetetut toiminnalliset tavoitteet on saavutettu. Tulos muodostui arviosta poiketen ylijäämäiseksi.

Riskienhallinnan järjestäminen

Riskienhallintaa koordinoi hallintopäällikkö.

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Liiton omaisuus on irtainta omaisuutta (koneet, kalusteet ja ohjelmistot), joka on vakuutettu Pohjola-yhtiöissä. Kotkan Karhulasta vuokrattiin 1.6.2017 alkaen muutostoimistolle tilat, jotka kalustettiin ja varustettiin tietoliikenneyhteyksin. Tiloissa työskenteli vuoden lopussa vajaa kymmenen henkilöä.

Sopimustoiminta

Sopimukset on muutamaksi vuodeksi kerrallaan tehtyjä vuokra-, leasing- ja ylläpitosopimuksia. Tarvittaessa tehdään asiantuntijapalveluista tiettyä tehtävää varten yksittäisiä hankintasopimuksia.

Maakuntauudistuksen valmistelua varten on tehty väliaikaishallinnolle siirtyviä asiantuntijapalvelusopimuksia mm. projektipäälliköiden, ICT- ym. palvelujen osalta.

3. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2017	2016
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	3 030	2 523
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakulut	-2 927	-2 560
Toimintakate	103	-37
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	0	0
Muut rahoitustuotot		
Korkokulut		
Muut rahoituskulut		
Vuosikate	103	-37
Poistot ja arvonalentumiset	0	0
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	103	-37
Tilinpäätössiirrot		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	103	-37
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	103,5 %	98,6 %
Vuosikate/Poistot, %		

Toimintakate on toimintatuottojen ja –kulujen erotus. Kuntayhtymässä, jossa verorahoitusta ei ole, toimintakatteen on oltava ylijäämäinen. Kun tulorahoitusprosentti oli 103,5 %, oli tulorahoitus riittävä.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2017	2016
	1000	1000
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	103	-37
Satunnaiset erät, netto		
Tulorahoituksen korjauserät		
Investointien rahavirta		
Toiminnan ja investointien rahavirta	103	-37
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Lainakannan muutokset		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiudet muutokset	1083	47
Rahoituksen rahavirta	1083	47
Rahavarojen muutos	1186	10
Rahavarat 31.12.	2076	890
Rahavarat 1.1.	890	880
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %		
Pääomamenojen tulorahoitus, %		
Lainanhoitokate		
* Kassan riittävyys, pv	259	127

Investointeja ei ole tehty eikä kuntayhtymällä ole lainaa. Maksuvalmius parani vuoteen 2016 verrattuna johtuen VM:n maakuntauudistukseen maksamista valtionrahoituseristä. Maksuvalmius oli vuoden lopussa 259 päivää.

4. Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2017 1 000 €	2016 1 000 €	VASTATTAVAA	2017 1 000 €	2016 1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	0	0	A OMA PÄÄOMA	631	527
I Aineettomat hyödykkeet	0	0	I Peruspääoma	50	50
1. Muut pitkävaikutteiset menot	0	0	II Muut omat rahastot	5	5
II Aineelliset hyödykkeet	0	0	III Edell. tilikauden yli-/alijäämä	472	509
1. Koneet ja kalusto	0	0	IV Tilikauden yli-/alijäämä	104	-37
III Sijoitukset	0	0	C TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	378	218
1. Osakkeet ja osuudet	0	0	1. Valtion toimeksiannot	378	218
B TOIMEKSAINTOJEN VARAT	378	218	D VIERAS PÄÄOMA		
1. Valtion toimenksiannot	378	218	II Lyhytaikainen	1503	463
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	2134	990	1. Saadut ennakot	99	58
I Vaihto-omaisuus	4	2	2. Ostovelat	167	47
1. Muu vaihto-omaisuus	4	2	3. Liittymismaksut ja muut velat	903	24
II Saamiset	54	98	4. Siirtovelat	334	334
Lyhytaikaiset saamiset	54	98	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2512	1208
1. Myyntisaamiset	1	1			
2. Muut saamiset	47	90	TASEEN TUNNUSLUVUT:		
3. Siirtosaamiset	6	7	Omavaraisuusaste, %	26,2 %	45,8 %
III Rahat ja pankkisaamiset	2076	890	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	46,3 %	16,1 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2512	1208	Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	51,0 %	17,3 %
			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	576	472 €
			Lainakanta 31.12., 1000 €	0	0
			Lainasaamiset, 1000 €	0	0
			Omavaraisuusaste. % ilman valtion toim.antojen pääomia	31,00 %	56,53 %

Kuntataloudessa omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %.

Kuntayhtymässä, jossa on alhainen oman pääoman määrä (0,6 milj. €) ja taseessa välitettäviä varoja (0,4 milj. €), omavaraisuusaste muodostuu alhaiseksi. Omavaraisuusaste on heikentynyt vuoteen 2016 verrattuna johtuen vieraan pääoman lisääntymisestä (pääasiassa lyhytaikaisia velkoja kuten suomi100 avustus ja maakuntaudistuksen valtionrahoitus).

Suhteellinen velkaantuneisuus % on 46,3 %. Tunnusluku kertoo, että vieraan pääoman takaisinmaksuun tarvittaisiin 46,3% käyttötuloista. Vieras pääoma muodostuu siirto-, osto- ja lyhytaikaisista veloista.

Edellisiltä vuosilta kertynyttä ylijäämää on 471 447,10 €. Tilikaudelta kertyi ylijäämää + 103 585,28 €. Ylijäämän määräksi muodostuu 575 032,38 €.

5. Kokonaistulos ja -menot

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	3 030,00	Toimintakulut	2 927,00
Korkotuotot		* Valmistus omaan käyttöön	
Muut rahoitustuotot		Korkokulut	
Satunnaiset tuotot		Muut rahoituskulut	
		Satunnaiset kulut	
		Tulorahoituksen korjauserät	
		Pakollisten varausten muutos	
		* Pakollisten varausten lis. (+), väh (-)	
		* Pysyvien vastaavien	
		hyödykkeiden luovutustappiot	
Rahoitustoiminta		Investoinnit	
Antolainasaamisten vähennykset		Investoinnitmenot	
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		Rahoitustoiminta	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		Antolainasaamisten lisäykset	
Oman pääoman lisäykset		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	
Kokonaistulot yhteensä	3 030,00	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	
		Oman pääoman vähennykset	
		Kokonaismenot yhteensä	2 927,00
Täsmäytys	3030 - 2927 =		103
Rahavarojen muutos			1186
Muut maksuvalm. Muutokset			1083
			103

6. Tilikauden tuloksen käsittely

Maakuntahallitus esittää, että maakuntavaltuusto päättää siirtää tilikaudelta syntyneen ylijäämäisen tuloksen + 103 585,28 € taseen yli-/alijäämätilille.

7. Talousarvion toteutuminen

7.1 Tehtäväalueille asetettujen tavoitteiden toteutuminen

7.1.1 Johto ja edunvalvonta

Tulostavoitteet vuodelle 2017

1. Maakuntauudistuksen onnistuminen Kymenlaakson liiton koordinoimana
  - *Kymenlaakson liiton koordinoituvastuu jatkuu 2017. Maakunta- ja sote-uudistuksen esivalmisteluvaiheessa maakunnan koordinoimana toimi kymmeniä eri valmisteluryhmiä. Koordinointia johti maakuntahallitus, ja poliittiseen johtoryhmään kuului maakuntahallitus täydennettynä Pyhtään, Virolahden ja Miehikkälän kuntien edustajilla. Käytännön työstä vastasivat muutosjohtaja ja muutostoimisto. Maakunta- ja sote-uudistuksen valtakunnallisten työryhmien työhön osallistuttiin, ja ministeriöiltä tulleet velvoitteet täytettiin Kymenlaakson osalta.*
2. Rakennerahastokauden ratkaisujen onnistuminen Kymenlaakson näkökulmasta
  - *Rakennerahasto-ohjelman toimeenpano on hyvässä vauhdissa. Myöntövaltuudet on sidottu täysimääräisesti.*
3. Kymenlaakson imagomarkkinoinnin vaikuttavuuden varmistaminen
  - *Rakennerahastovaroilla osarahoitetulla Kymenlaakson asiakaslähtöinen matkailuviestintä ja sisällöntuotanto -hankkeella aikaansaatuja toimenpiteitä ovat mm. kansainvälisten matkanjärjestäjien vierailut sekä Kymenlaakson yhteisen tapahtumakalenterin kymenlaaksonyt -toteuttaminen. Vuonna 2016 päättyneen Kansainvälisen risteilijäliikenteen kehittämisen -hankkeen tuloksena Kotka-Haminan seudulle saatiin käynnistymään risteilyliiketoimintaa. Ensimmäiset isot risteilyalukset saapuivat Kotkaan kesällä 2017.*
4. Henkilökunnan kehityskeskusteluissa esille nousseiden tarpeiden johdosta tehtävät muutokset työprosesseihin ja -olosuhteisiin
  - *Kehityskeskusteluissa esiin tulleet koulutustarpeet ja työn kehittämistarpeet on otettu toiminnassa huomioon.*

5. Aktiivinen osallistuminen CPMR:n ja Helsinki EU Officeen työhön
- *CPMR:n koheesio-, liikenne- ja merialuepolitiikan työryhmien kokouksiin ja järjestön yleiskokouksiin on osallistuttu aktiivisesti. Itämerikomission liikennetyöryhmän puheenjohtajuus oli vuonna 2017 edelleen Kymenlaaksolla. Uuden ohjelmakauden edunvalvontaa on hoidettu pitkälti CPMR:n kautta. Helsinki EU-toimiston palveluja on hyödynnetty yhteydenpidossa EU-toimielimiin liittyen erityisesti CBC-ohjelman edistämiseen. Maakuntahallitus teki vierailun Brysseliin EU-toimiston ja liiton viraston yhteisesti järjestämänä. Toimiston toiminnanohjaukseen on osallistuttu yhteistyösopimuksen mukaisesti ja toimiston johto on vierailut Kymenlaaksossa säännöllisesti, tavaten liiton lisäksi myös maakunnan kehittämistoimijoita.*
6. TEN-T -korridorin kehittäminen ja kansallisen rahoituksen varmistaminen
- *Kymenlaakson edustaja on osallistunut TEN-T korridorin kokouksiin. Kymenlaakso on mukana työ- ja elinkeinoministeriön tukemassa Pohjoinen kasvuvyöhyke-yhteistyöverkostossa, jonka tavoitteena on tavaralogistiikan tehostaminen.*

7.1.2 Aluekehityksen edistäminen

Tulostavoitteet vuodelle 2017

1. Valmistaudutaan maakuntauudistuksen aiheuttamiin muutostarpeisiin. Laaditaan ns. muutosmaakuntaohjelma vuosille 2018-2020. Päivitetään toimeenpanosuunnitelma 2018-2019. Toimeenpanosuunnitelman laadinnassa kiinnitetään erityistä huomiota maakuntauudistuksen vaikutuksiin mm. syventämällä edelleen yhteistyötä maakunnan eri toimijoiden kesken.
  - *Aluekehitystiimi on osallistunut maakuntauudistuksen valmisteluun. Maakuntauudistuksen valmistelua varten laadittiin kuvaus alueiden kehittämisen palveluista ja osallistuttiin mm. strategia- ja rahoitustiimien valmistelutyöhön. Maakuntaohjelman laatimisprosessi vietiin läpi vuoden 2017 aikana ja maakuntaohjelma hyväksyttiin maakuntavaltuustossa 4.12.2017. Uuden maakuntaohjelman tavoitteiden mukaisesti päivitetty toimeenpanosuunnitelma hyväksyttiin maakunnan yhteistyöryhmässä 17.10.2017*
2. Rahoitettavissa hankkeissa kiinnitetään erityistä huomiota maakuntaohjelmassa priorisoitujen painopisteiden ja hankekokonaisuuksien toteuttamiseen. Tiivistetään yhteistyötä Kaakkois-Suomen ja Hämeen ELY-keskuksen kanssa, jotta Kymenlaakso-ohjelman painotukset tulee riittävästi huomioiduksi myös ESR- ja maaseuturahaston hankepäätöksissä.
  - *Rakennerahasto- ja alueelliset innovaatiot ja kokeilut (AIKO) -hankkeiden valinnassa on huomioitu maakuntaohjelman painotukset. Kevään 2017 EAKR-hakukierroksella valittiin rahoitettavaksi 11 hanketta. Rahoitetuissa hankkeissa painotetaan koulutuksen ja osaamisen kehittämistä. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu on joko hakijana tai osatoteuttajana valtaosassa hankkeista. Hankkeista kaksi on ylimaakunnallisia*

(Kymenlaakso ja Varsinais-Suomi). AIKO -hankkeet ovat lyhyempikestoisia, nopeita ja joustavia kokeiluja, joilla tähdätään merkittävämpiin kehittämisavauksiin.

- *Yhteistyö Kaakkois-Suomen ja Hämeen ELY-keskusten kanssa on toiminut hyvin. Maakuntaohjelman painotukset on huomioitu myös ESR- ja maaseuturahaston hankepäätöksissä. ESR-rahoituksella on tuettu mm. nuorten-, maahanmuuttajien ja pitkäaikaistyöttömien työllistämisen edistämiseen liittyviä toimenpiteitä sekä osaamisen lisäämiseen maakunnan älykkään erikoistumisen toimialoilla tähtääviä hankkeita. Maaseudun kehittämisrahoitusta on suunnattu mm. matkailun kehittämishankkeisiin*
3. Edistetään Kymenlaakson kansainvälistymistä. Tuetaan kymenlaaksolaisten toimijoiden kansainvälisiä kehittämishankkeita sekä kansainvälisten rahoituslähteiden hyödyntämistä. Erityisesti painotetaan EU-komission suoria rahoituslähteitä. Alueellisen yhteistyön ohjelmien viimeiset haut kaudella 2014-2020 hyödynnetään täysimääräisesti. Käynnistetään Venäjä-yhteistyön keskeinen työväline, Kaakkois-Suomi-Venäjä CBC-ohjelma. Ylläpidetään ja kehitetään yhteistyötä Itämeren sekä avataan tarvittaessa yhteyksiä uusille markkina-alueille, kuten esim. Aasiaan, Yhdysvaltoihin ja portugalinkielisiin maihin, kymenlaaksolaisten toimijoiden tarpeista lähtien. Tehostetaan yhteydenpitoa ja edunvalvontaa EU:n toimielimiin, hyödyntäen Helsinki EU-toimiston palveluja, sekä osallistutaan aktiivisesti kansainvälisten verkostojen kuten CPMR:n työhön, jotta Kymenlaakson tarpeet saadaan jatkossakin hyvin huomioituiksi EU:n kehittämissäpolitiikoissa mm. ohjelmakauden 2020-2027 osalta.
- *Kansainvälistymistä on edistetty osallistumalla mm. kiinalaisten, venäläisten ja virolaisten delegaatioiden vierailuiden järjestelyihin ja läpivientiin Kymenlaaksossa. Maakunnan toimijoiden kansainvälisiä kehittämishankkeita on tuettu osallistumalla mm. Itämeri-ohjelman ja Interreg-Europe-ohjelman hakuihin liitännäispartnerin ominaisuudessa.*
  - *Kaakkois-Suomi-Venäjä-CBC-ohjelman kaksi ensimmäistä hakukierrosta on viety läpi yhteistyössä ohjelman hallintoviranomaisen ja muiden ohjelmaa toteuttavien viranomaistahojen kanssa, kuitenkin ehdollisena, kunnes Venäjän duuma on ratifioinut ohjelman rahoitussopimuksen.*
  - *Kymenlaakson Liitto ei ole osallistunut maakunnan toimijoiden uusille markkina-alueille kohdistuvaan toiminnan kehittämiseen. Helsinki EU-toimiston palveluja on hyödynnetty yhteydenpidossa EU-toimielimien kanssa liittyen erityisesti CBC-ohjelman edistämiseen. CPMR:n koheesio-, liikenne- ja merialuepolitiikan työryhmien kokouksiin ja järjestön yleiskokouksiin on osallistuttu aktiivisesti. Itämerikomission liikennetyöryhmän puheenjohtajuus oli vuonna 2017 edelleen Kymenlaaksolla. Uuden ohjelmakauden edunvalvontaa on hoidettu pitkälti CPMR:n kautta.*
4. Rahoitetaan hankkeita, jotka tuottavat uusia innovaatioita, yrityksiä ja työpaikkoja sekä lisäävät osaamista. Kehitetään älykkään erikoistumisen leikkauspintojen yhteistyötä ja tunnistetaan keskeiset kumppanuudet. Edistetään kehittämissyhtiöiden ja korkeakoulutoimijoiden vuoropuhelua ja yhteistä hanketoimintaa.
- *Rahoitettujen hankkeiden toimenpiteillä kehitetään alueen elinkeinotoimintaa tukevaa tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaympäristöä ja saadaan pidemmällä aikavälillä*

uusia tki työpaikkoja. Kymenlaakson hankkeissa on yhdistetty digitaalisuutta mm. biotalouden ja logistiikan kanssa. Hankkeita toteutetaan entistä useammin kehittämissyhtiöiden ja ammattikorkeakoulun yhteistyönä.

7.1.3 Aluesuunnittelu

Tulostavoitteet vuodelle 2017

1. Kokonaismaakuntakaavan laadintaprosessin eteenpäin vieminen tiiviissä vuoropuhelussa sidosryhmien kanssa. Laaditaan kokonaismaakuntakaavaan tarvittavat perusselvitykset sekä täydennetään aikaisempia selvityksiä. Selvitykset tehdään sekä omana työnä että ostopalveluina. Varaudutaan mm. luonnonvarojen kestävään hyödyntämiseen, merialuesuunnitteluun sekä ja ampumarata- ja melukysymyksiin liittyviin selvitystarpeisiin. Lisäksi kehitetään maakuntakaavoitukseen liittyviä paikkatietosuunnittelun työkaluja.
  - Kokonaismaakuntakaavaa varten on tehty tarvittavat selvitykset. Omana työnä on laadittu vuonna 2017 seuraavat selvitykset: Kymenlaakson maakuntakaavan kaupan ratkaisu: maankäyttö- ja rakennuslain muutosten vaikutukset; Kymenlaakson arvokkaat suot; Kymenlaakson geodiversiteetin arvokohteet; Kymenlaakson biotalous selvitys; Kymenlaakson ampumarataverkoston nykytilaselvitys ja kehittämissuunnitelma; Kymenlaakson ylismaakunnalliset kohteet; Siniviherrakenteen suunnitteluratkaisut. Seuraavat selvitykset on tilattu konsulttityönä: Kymenlaakson väestö- ja työpaikkasuunnite 2040; Kymenlaakson yhdyskunta- ja taajamarakenteen vaihtoehdot; Kymenlaakson sini-viherrakenne sekä ekosysteemipalvelut; Sotahistoriallisten kohteiden aluerajausten tarkistus.
  - Selvitystyön pohjalta on valmisteltu Kymenlaakson kokonaismaakuntakaavan alustava luonnos. Kaavaluonnokseen liittyvä sidosryhmäyhteistyö on käynnistetty loppuvuonna. Maakuntakaavatyöhön liittyen järjestettiin vuonna 2017 yhteensä noin 25 tilaisuutta johon osallistui yli 550 henkilöä. Uutena avauksena on kehitetty vuoropuhelu nuorisovaltuustojen kanssa yhteistyössä Suomen ympäristökeskuksen kanssa.
  - Suunnittelun paikkatietotyökaluja- ja tietokantoja on kehitetty kokonaisvaltaisesti niin liiton sisäisesti kuin kansallisesti yhteistyössä harmonisoidut maakuntakaavat e-palveluiksi -hankkeen (HAME) kanssa. Kehittämistyö mahdollistaa entistä tehokkaamman kaavavalmisteluun ja luo samalla pohjan aluesuunnittelun digitaalisten palvelujen kehittämiselle sekä lain velvoittamien maakuntakaavojen rajapintapalvelujen toteuttamiselle.
2. Kehitetään viestintää (esim. hyödynnetään sosiaalinen median ja verkkoviestinnän mahdollisuuksia, selkeytetään virallisten asiakirjojen luettavuutta, toteutetaan suunnittelualueiden multimediatekuvaukset).
  - Kaavan valmistelun etenemisessä on tiedotettu jatkuvasti Internetissä sekä sosiaalisessa mediassa. Kaava-asiakirjojen selkeyttämiseen ja luettavuuden parantamiseen on kiinnitetty erityistä huomiota. Keskeisten kaava-asiakirjojen ulkoasu (osallistumis- ja arviointisuunnitelma, tavoiteasiakirja yms.) on kehitetty yhteistyössä graafisen

suunnittelijan kanssa ostospalveluna. Kaava-asiakirjojen ja taustaselvitysten graafinen ilme on yhdenmukaistettu. Multimediakuvausten hankinta siirretään teknisistä syistä vuodelle 2018.

3. Edistetään voimassa olevien maakuntakaavojen toteutumista ja seurantaa ja viedään eteenpäin Suomenlahden merialuesuunnittelun yhteistyötä.
  - *Maankäyttöön liittyvää tiivistä suunnitteluyhteistyötä kuntien ja muiden maakunnan sidosryhmien kanssa on jatkettu. Sidosryhmäyhteistyöllä ja lausunnoilla on edistetty maakuntakaavan tavoitteiden toteutumista. Kymenlaakson liitto osallistui aktiivisesti merialuesuunnitteluun liittyvän kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön. Suomenlahden merialuesuunnitelman laadintaan liittyvä suunnittelutyö on aloitettu Uudenmaan liiton kanssa. Kansallisen tason suunnitteluyhteistyö tehdään mm. ympäristöministeriön ja rannikkomaakuntaliittojen kanssa (Merialuesuunnittelun koordinaatiotyöryhmä). Kehittämisen- ja suunnittelutyössä on hyödynnetty EU:n meri- ja kalatalousrahastoa.*
4. Seurataan liikennejärjestelmän ja toimintaympäristön kehitystä ja ennakoidaan tulevaisuuden muutostekijöitä sekä arvioidaan niiden pohjalta toiminnan muutostarpeita. Alueellisen liikennestrategian painotuksin edistetään hankekokonaisuuksien ja hankkeiden toteutumista ja seurataan jatkuvan liikennejärjestelmätyön kautta liikenteen pullonkaulojen osa-alueiden kehitystä. Priorisoidaan ajankohtaisten tarpeiden mukaan erilaisia liikennejärjestelmän kehittämistoimia ja -hankkeita liikennestrategian tavoitteiden, linjausten ja kiireellisyysluokitusten ohjaamana. Koordinoidaan osapuolten toimintaa ja edistetään hankekokonaisuuksien ja hankkeiden toteutumista.
  - *Maakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnittelutyö on jatkettu yhteistyössä ELY:n ja kuntien kanssa. Vuonna 2017 on kiinnitetty erityistä huomiota liikennejärjestelmätyön- ja liikennestrategiatavoitteiden jalkauttamiseen seututasolle. Kymenlaaksoon on perustettu kaksi seudullista työryhmää ja asiaan liittyen on järjestetty mm. teemakohtaisia seminaaria.*
5. Seurataan aluesuunnittelun kansainvälistä toimintaa erityisesti Itämeren alueen vaikutusiirissä. Osallistuminen liikenne- ympäristö- sekä aluesuunnitteluun ja maankäyttöön liittyvään kansainväliseen hankekehittämistoimintaan (esim. TEN-T yhteistyö, VASAB yhteistyö, Fennoskandian Green Belt-yhteistyö, Itämeriyhteistyö, merialuesuunnitteluyhteistyö.)
  - *Kymenlaakson liitto osallistui aktiivisesti aluesuunnittelun kansainväliseen yhteistyöhön. Henkilökunta osallistui mm. aluesuunnitteluun, merialuesuunnitteluun ja liikennesuunnitteluun liittyviin yhteistyöfoorumeihin ja konferensseihin sekä EU projekteihin. Tiivistä yhteistyötä on jatkettu kansainvälisten organisaatioiden ja verkostojen kanssa (esim. CPMR, VASAB, Fennoscandian Green Belt yhteistyö yms.). TEN - T verkon kansainvälistä edunvalvontatyötä on jatkettu.*
6. Seuraavan maakuntaohjelman laadintaprosessiin liittyvistä SOVA -lain mukaisista arviointitarpeista ei ole vielä tullut ohjeistusta ministeriöltä. Varaudutaan asiaan liittyviin lisätehtäviin (esim. prosessiohjaus ja ympäristöselostuksen laadinta).

- *Aluesuunnittelu osallistui maakuntaohjelman laadintatyön ja vastasi SOVA -lain mukaisen arviointiprosessin suunnittelusta sekä ympäristöselostuksen laadintaan.*

7.1.4 Hallinto ja talous

Tulostavoitteet vuodelle 2017

1. Maakuntauudistuksen toimeenpanon edistäminen
  - *Vastattiin maakuntahallituksen poliittisen ohjausryhmän, väliaikaisen valmistelutoimielimen (työryhmä), valmistelijoiden työkokousten ja maakuntapalvelujen projektiryhmän sihteerintehtävistä (esityslistat ja pöytäkirjat/muistiot), vuorovaikutukseen, yhteistyösopimusten laadintaan, muutostoimiston henkilöstön rekrytointiin, Sharepoint-työtilan ylläpitoon liittyvistä asioita.*
2. Systemaattinen viestintä maakuntauudistuksen toimeenpanosta, seminaareissa, työpajoissa, nettisivuilla, fb:ssä ja twitterissä.
  - *uusikymenlaakso.fi – sivustosisällön suunnittelu ja MAKU-sisällöstä vastaaminen, uutiskirjeen sisältövastuu maakuntapalvelujen osalta. Seminaarien ja työpajojen järjestelyvastuita.*
3. Hallinnon henkilöstön toimenpiteet tukevat monipuolisten verkostojen ylläpitoa.
  - *Kohdissa 1. ja 2. kuvattu maakuntauudistuksessa muodostuneita uusia verkostoja.*
4. Tiedonhallinnan sujuvuus.
  - *Tiedonhallintasuunnitelmat ovat ajantasaiset ja toimivat.*
5. Taloutta hoidetaan talousarvion mukaisesti.
  - *Maakuntauudistuksen valmistelukulut rahoitettiin 90 %:sti valtionrahoituksella, joten tuloksesta muodostui talousarviosta poiketen ylijäämäinen.*
6. Suomi100 -juhlavuoden alueellinen koordinointi ja näkyvyys.
  - *Alueellinen näkyvyys ei toteutunut suunnitellusti, koska resurssit kohdennettiin maakuntauudistukseen.*

7.1.5 Kesäyliopisto

Tulostavoitteet ja niiden toteutuminen vuonna 2017

1. Kehitetään Kymenlaakson kesäyliopistoa alueellisena ja maakunnallisena avoimena yliopistona, joka välittää yliopistojen ja korkeakoulujen palveluja väestön ja elinkeinoelämän tarpeiden mukaan.
  - *Kesäyliopistossa tarjottiin avoimen yliopiston opintoja eri tieteenaloilta, jotta opinnot palvelisivat alueen väestöä ja elinkeinoelämää monipuolisesti. Vuonna 2017 avoimessa yliopisto-opetuksessa toteutettiin 20 perusopintojen ja 8 aineopintojen opintokokonaisuutta, sekä 10 erillistä opintojaksoa. Avointa yliopisto-opetusta järjestettiin Itä-Suomen yliopiston, Jyväskylän yliopiston ja Turun yliopiston tutkintovaatimusten mukaisesti.*
  - *Avoimena yliopisto-opetuksena (lähiopetuksena, monimuoto- ja verkko-opetuksena sekä erillisinä kuulusteluina järjestetyt opintojaksot) toteutettiin yhteensä 110 opintojaksoa, joista 71 oli perusopintoja, 39 aineopintoja.*
  - *Opintopisteitä suoritettiin seuraavasti: perusopinnot 868 op, aineopinnot 877 op, yhteensä 1745 opintopistettä.*
  - *Opetustuntien määrä oli 454 tuntia ja opetukseen osallistui 288 opiskelijaa.*

2. Tehdään koulutussuunnitelmat avaintulosalueiden tavoitteiden mukaisesti eri toimintasektoreille, jotka ovat avoin yliopisto-opetus, työelämälähtöinen koulutus (hallinto- ja talousala, lakiala, opetus- ja kasvatusala, sosiaali- ja terveysala sekä taideala), alue- ja kulttuuripoliittiset seminaarit sekä muu koulutus.
  - *Avoimen yliopisto-opetuksen suunnitelmissa on huomioitu eri tieteenalat, opintojen tutkintotavoitteisuus ja opiskelijoiden tukeminen*
  - *Työelämälähtöisessä koulutuksessa on tehty suunnitelmat eri ammattialoille. Koulutustilaisuuksia järjestettiin 38, niihin osallistui yhteensä 1737 henkilöä ja opetustunteja kertyi yhteensä 661.*
  - *Seminaareja ja luentoja järjestettiin vuonna 2017 yhteensä 6 ja niihin osallistui 375 henkilöä. Luentotunteja kertyi yhteensä 19.*
  - *Harrastustavoitteisia kursseja järjestettiin yhteensä 4, niihin osallistui 31 henkilöä. Opetustunteja oli 26.*
  - *Kesäyliopistossa järjestettiin 8 ikääntyvien yliopiston luentoa, jotka välitettiin verkon kautta Jyväskylän kesäyliopistosta. Luentojen kesto oli yhteensä 16 tuntia, osallistujia oli 163.*

3. Tuotetaan koulutusohjelmat yhteistyössä eri koulutusaloja edustavien huippuosajien ja korkeakoulujen kanssa avoimessa ja luovassa yhteistyöverkostossa
- *Pitkäkestoisia, erityisesti ammatillista pätevyyttä syventäviä koulutusohjelmia oli vuoden 2017 aikana käynnissä 6. Kriisityön erikoistumisopinnot, Kuvan käyttäminen asiakastyössä, LCA Life coach-koulutus ja kolme kurssia Ratkaisukeskeistä neuropsykiatrista valmentajakoulutusta.*
4. Vahvistetaan ja kehitetään Repin-instituutin kuvataidekoulutusta alueellisesti ja kansainvälisesti. Painopisteenä on monipuolisen kulttuuriyhteistyön syventäminen kuvataiteiden ja luovien taiteiden alueella.
- *Repin-instituutti järjestää laajan (48 op-60 op) kuvataidekoulutuksen lisäksi vuosittain lyhytkursseja niin Kymenlaaksossa, muualla Suomessa kuin ulkomaillakin. Avoin Repi-instituutti tarjoaa myös mahdollisuuden osallistua pitkäkestoisten koulutusten yksittäisille opintojaksoille. Vuoden 2017 ohjelmassa olivat uutuutena lasten ja nuorten kuvataidekurssit.*
  - *Repin-instituutin koulutuksiin osallistui vuonna 2017 yhteensä 156 henkilöä. Koulutuksia järjestettiin yhteensä 14 ja opetusta annettiin 2684 tuntia.*
  - *Repin-instituutti järjesti mm. taidelauantai-tilaisuuksia, Värikäs Talvi-tapahtuman sekä pop up- näyttelyitä Kauppakeskus Pasaatissa. Maisemamaalauskurssilla Italiassa järjestettiin pop up -näyttely Castel Cellesissä. Repin-instituutti oli myös mukana marraskuussa 2017 avatussa Suomi nyt ja tulevaisuudessa -ryhmänäyttelyssä Gumbostrand Konst & Form -Taidekeskuksessa Sipossa.*

7.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Käyttötalouden toteutuminen

Valtuuston hyväksymä vuoden 2017 talousarvio sisältää valtuustoon nähden sitovan määrärahan (=toimintakate) luottamushenkilöhallinnon, viraston, itsehallinnoitujen projektien (sisältää suomi100, jatkuvan liikennejärjestelmätynön, maakuntauudistuksen ja maakuntauudistuksen ICT:n kustannuspaikat) ja Kymenlaakson kesäyliopiston osalta.

Talousarvioon ei ole tehty muutoksia vuoden aikana.

Luottamushenkilöhallinto

Luottamushenkilöhallinto	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	97 900	95 928	1 972
Toimintakulut	-131 200	-109 239	-21 961
Toimintakate	-33 300	-13 311	-19 989

Määräraha sisältää luottamushenkilöhallinnon 1100 ja EAKR/tekninen tuki 1110 kustannuspaikat. Maakunnan yhteistyöryhmän kokouskulut rahoitetaan EAKR-teknisellä tuella.

Luottamushenkilöhallinnon toimintakate on - 13 311 €, mikä on 19 989 € arvioitua pienempi.

Virasto

Virasto	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 922 100	1 887 957	34 143
Toimintakulut	-1 875 600	-1 700 203	-175 397
Toimintakate	46 500	187 754	-141 254

Toimintatuotot alittuivat 34 143 €, koska määräaikaista työntekijää AIKO-rahoitustuella ei palkattu.

Toimintakulut alittuivat 175 397 €. Henkilöstökustannukset jäivät alle arvion -108 357,03 €, koska muutosjohtajan palkkakulut katettiin koko vuodelta maakuntauudistuksen kustannuspaikalta. Palvelujen ostomäärärahat jäivät -53 408,58 € alle arvion, koska asiantuntijapalveluja hankittiin arvioitua vähemmän. Tarvikehankinnat jäivät - 16 670,50 € alle arvion.

Toimintakate ylittyi ja oli 141 254 € arvioitua parempi.

Itsehallinnoidut projektit

Itsehallinnoidut projektit	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	46 000	420 880	-374 880
Toimintakulut	-220 000	-516 770	296 770
Toimintakate	-174 000	-95 890	-78 110

Toteutunut toimintakate oli - 95 890 €, mikä on 78 110 € arvioitua pienempi.

Toimintatuotot ja toimintakulut toteutuivat merkittävästi suurempana kuin talousarviossa arvioitiin johtuen siitä, että talousarvioon arvioitiin maakuntauudistuksen esivalmistelujaksiksi 5 kk ja toteutuma oli 12 kk johtuen valtioneuvoston päätöksestä pidentää esivalmisteluaikaa.

Talousarviota ei muutettu vuoden aikana.

Itsehallinnoidut projektit – määräraha sisältää seuraavat projektit:

Liikennejärjestelmätyn jatkuva toimintamalli			
Toimintatuotot	6 000	5 674	326
Toimintakulut	-17 000	-11 348	-5 652
Toimintakate	-11 000	-5 674	-5 326
Suomi 100-vuotta -hanke			
Toimintatuotot	40 000	36 595	3 405
Toimintakulut	-80 000	-73 191	-6 809
Toimintakate	-40 000	-36 595	-3 405

Suomi100 toimintakate jäi 3 405 € alle arvion. Toimintatuotot sisältävät valtioneuvoston kanslian valtionavustuksen 50 % toimintakuluihin.

Toimintakulut 73 191 € sisältävät palvelujen ostoja 20 021 € ja yhteisöille maksettavia avustuksia 48 484 €.

Suomi100 – avustusta maksettiin seuraavasti:

- Liikkumisen Unelmavuosi; Kymenlaakson Liikunta ry; 5 574,91 €
- Välittäminen 2017; Ankkapurhan kulttuurisäätiö; 7 000 €
- Lasten kulttuuriviikot 2017; Koppaverkosto; 8 000 €
- Safkasynttärät ja 4H-metsiköt; Suomen 4H-liitto ry; 3 000 €
- Muistojen muotoja; Noheva Luova Osuuskunta; 7 000 €
- Maistuva Maaseutu-Syödään yhdessä; ProAgria Etelä-Suomi; 2 000 €
- Avoimet Kylät 10.6.2017; Kymenlaakson Kylät ry; 4 250 €
- Suomi 100 v Suurkonsertti; Hamina BigBand ry; 4 000 €
- Suomikuvia; Kaakon Tanssi ry; 5 500 €

suomi 100 – hankkeessa toteutettiin nettisivusto www.meidankymenlaakso.fi, jossa esiteltiin suomi100 – tapahtumia ja kampanjoita. Vuoden aikana esiteltiin instagramissa 100 kymenlaaksolaista yritystä. Esittelyn toteuttivat XAMK:n opiskelijat.

Meidän Kymenlaakso-verkkopalvelussa on julkaistu uusi versio vanhasta tutusta maakuntalaulusta, Kymenlaakson laulusta. Uusi versio, Kymenlaakson laulu Vol. 2, onkin räppiversio ja vanhasta laulusta tutuna elementtinä on säilynyt vain kertosäkeen sanat ja melodia.

Kymenlaaksolaisten kotiseuturakkaus jaettiin myös niin kauas kuin netti kantaa. [Meidän Kymenlaakso-videolla](#) puheenvuoron saivat kaikenikäiset kymenlaaksolaiset.

Maakuntaudistus	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	318 730	-318 730
Toimintakulut	-123 000	-365 697	242 697
Toimintakate	-123 000	-46 967	-76 033

Maakuntaud. / ICT-valmistelu	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	59 881	-59 881
Toimintakulut	0	-66 534	66 534
Toimintakate	0	-6 653	6 653

Toimintatuotot 318 730 € toimintaan ja ICT valmisteluun 59 881 € ovat VM:n valtionrahoitusta vuoden 2017 esivalmistelukuluihin (90 %).

Toimintakulut toimintaan 365 697 € ja ICT-valmisteluun 66 534 € ovat:

- muutosjohtajan ja koulutuskoordinaattorin, 50 %, 1.10. alkaen, henkilöstökulut 175 685,29 €
- palvelujen ostot 136 165,48 €, josta työkorvaukset 100 019,64 € (kolme projektipäällikköä)
- muutostoimiston kulut noin 50 000 €
- muutostoimiston ICT-kulut 66 533,95 €

Kymenlaakson kesäyliopisto

Kymenlaakson kesäyliopisto	Talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	573 900	625 498	-51 598
Toimintakulut	-573 900	-600 493	26 593
Toimintakate	0	25 005	-25 005

Kesäyliopiston arvioitua suuremmat maksutuotot aiheuttivat määrärahan toteutumisen 25 005 € arvioitua paremmin.

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Talousarvio- muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatulot	2 639 900,00			3 030 262,26	-390 362,26
Myyntitulot	2 167 900,00			2 165 210,48	2 689,52
Maksutulot	228 000,00			288 867,70	-60 867,70
Tuet ja avustukset	244 000,00			576 184,08	-332 184,08
Muut toimintatulot	0,00			0,00	0,00
Valmistus omaan käyttöön					
Toimintamenot	2 800 700,00			2 926 703,32	-126 003,32
Henkilöstömenot	1 704 400,00			1 687 010,05	17 389,95
Palvelujen ostot	830 700,00			874 976,83	-44 276,83
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	82 800,00			113 675,89	-30 875,89
Avustukset muille	15 000,00			57 346,73	-42 346,73
Muut toimintamenot	167 800,00			193 693,82	-25 893,82
Toimintakate	-160 800,00			103 558,94	-264 358,94
Rahoitustulot ja -menot:	0,00			41,17	-41,17
Korkotulot muilta	0,00			0,00	0,00
Muut rahoitustulot muilta	0,00			41,17	-41,17
Korkomenot					
Muut rahoitusmenot					
Vuosikate	-160 800,00			103 600,11	-264 400,11
Poistot ja arvonalentamiset	0,00			14,83	-14,83
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00			14,83	-14,83
Arvonalentamiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tulot					
Satunnaiset menot					
Tilikauden tulos	-160 800,00			103 585,28	-264 385,28
Poistoerän lisäys (-) tai vähennys (+)					
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)					
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-160 800,00			103 585,28	-264 385,28

Toimintatulot olivat 390 362,26 € arvioitua suuremmat johtuen kesäyliopiston maksutuotoista ja maakuntauudistuksen valmistelukuluihin saatavasta valtionrahoituksesta.

Toimintamenot olivat arvioitua suuremmat johtuen maakuntauudistuksen esivalmisteluvaiheen kuluista, jotka näkyvät palvelujen ja tarvikkeiden ostoissa sekä muissa menoissa.

Avustukset ovat tuloslaskelmassa noin 42 000 € arvioitua suuremmat, koska suomi100 avustusraha varattiin palvelujen ostoihin ja ne kirjattiin avustuksiin.

Vuosikate oli positiivinen + 103 600,11 € ja toteutui paljon arvioitua parempana.

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talous- arvio muutokset	Talous- arvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toiminta ja investoinnit					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	-160 800,00			103 600,11	-264 400,11
Satunnaiset erät	0,00			0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00			0,00	0,00
Investointien rahavirta					
Investointimenot					
Rahoitusosuudet investointimenoihin					
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden					
luovutustulot	0,00			0,00	0,00
Toiminta ja investoinnit, netto	-160 800,00			103 600,11	-264 400,11

Investointeja ei ollut.

*****

8. Tilinpäätöslaskelmat

Kymenlaakson Liiton tuloslaskelma

	2017	2016
Toimintatuotot	3 030 262,26	2 522 822,92
Myyntituotot	2 165 210,48	2 143 912,89
Maksutuotot	288 867,70	181 433,75
Tuet ja avustukset	576 184,08	197 476,28
Muut toimintatuotot	0,00	0,00
Toimintakulut	-2 926 703,32	-2 559 783,81
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 365 689,84	-1 278 562,00
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-294 334,64	-303 805,66
Muut henkilösivukulut	-26 985,57	-45 890,12
Palvelujen ostot	-874 976,83	-625 368,87
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-113 675,89	-102 697,07
Avustukset	-57 346,73	-10 768,19
Muut toimintakulut	-193 693,82	-192 691,90
Toimintakate	103 558,94	-36 960,89
Rahoitusuotot ja -kulut	41,17	50,73
Korkotuotot	0,00	0,00
Muut rahoitustuotot	41,17	50,73
Vuosikate	103 600,11	-36 910,16
Poistot ja arvonalentumiset	-14,83	-21,19
Suunnitelman mukaiset poistot	-14,83	-21,19
Tilikauden tulos	103 585,28	-36 931,35
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	103 585,28	-36 931,35

Kuntayhtymässä jätetään Verotulot ja Valtionosuudet rivit pois (KPS 1:11 §).

Kymenlaakson Liiton rahoituslaskelma

	2017	2016
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	103 600,11	-36 910,16
Toiminnan ja investointien rahavirta	103 600,11	-36 910,16
Rahoituksen rahavirta		
Oman pääoman muuutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0,00	28 690,91
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 691,80	3 156,60
Saamisten muutos	45 144,42	-62 606,30
Korottomien velkojen muutos	1 040 066,09	77 474,77
Rahoituksen rahavirta	1 082 518,71	46 715,98
Rahavarojen muutos	1 186 118,82	9 805,82
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	2 076 288,12	890 169,30
Rahavarat 1.1.	890 169,30	880 363,48
	1 186 118,82	9 805,82

Kymenlaakson Liiton tase

VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
	2017	2016		2017	2016
A PYSYVÄT VASTAAVAT	34,60	49,43	A OMA PÄÄOMA	630 582,09	526 996,81
I Aineettomat hyödykkeet			I Peruspääoma	50 456,38	50 456,38
1. Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00	II Muut omat rahastot	5 093,33	5 093,33
II Aineelliset hyödykkeet			III Edellisen tilikauden yli-/alijäämä	471 447,10	508 378,45
1. Koneet ja kalusto	34,60	49,43	IV Tilikauden yli-/alijäämä	103 585,28	-36 931,35
III Sijoitukset			C TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1. Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	1. Valtion toimeksiannot	378 507,08	217 664,18
B TOIMEKSAINTOJEN VARAT			D VIERAS PÄÄOMA		
1. Valtion toimeksiannot	378 491,64	217 648,74	Lyhytaikainen	1 503 389,41	463 323,32
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 133 952,34	990 286,17	1. Saadut ennakot	99 600,00	58 050,00
I Vaihto-omaisuus			2. Ostovelat	166 543,40	47 258,61
1. Muu vaihto-omaisuus	4 493,80	1 802,00	3. Muut velat / Liittymismaksut ja muut velat	903 488,50	23 847,60
II Saamiset			4. Siirtovelat	333 757,51	334 167,11
Lyhytaikaiset saamiset	53 170,42	98 314,87	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	2 512 478,58	1 207 984,31
1. Myyntisaamiset	753,00	1 126,14			
2. Muut saamiset	46 657,62	89 761,36			
3. Siirtosaamiset	5 759,80	7 427,37			
III Rahat ja pankkisaamiset	2 076 288,12	890 169,30			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	2 512 478,58	1 207 984,34			

*****

9. Tilinpäätöksen liitetiedot

9.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

9.1.1 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet sekä menetelmät

Jaksotusperiaatteet

- tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti

Pysyvät vastaavat

Aineellisten hyödykkeiden arvostus

- Aineelliset hyödykkeet (koneet ja kalusto) on merkitty taseeseen hankintamenuon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti (menojäännöspoisto 30 %).

Sijoitusten arvostus

- Ei sijoituksia

Vaihtuvat vastaavat

Vaihto-omaisuuden arvostus

- Vaihto-omaisuus (lounassetelit, liikunta- ja kulttuurisetelit) on merkitty taseeseen hankintamenuon ja todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuuden arvostus

- Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoonsa.

9.1.2 Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Tuloslaskelman ja taseen tietojen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelma sisältää myös Kymenlaakson Liiton itse toteuttamien projektien ja hankkeiden toimintatuotot ja toimintakulut. Vuoden 2016 aikana omia hankkeita oli neljä, joiden kustannuksista kolmesta jäi Liiton katettavaksi yhteensä 49.249,24 euroa. Lisäksi maakuntauudistukseen liittyvät menot 99.817,76 euroa esitettiin omalla kustannuspaikallaan. Tälle kustannuspaikalle ei osoitettu tuloja v. 2016. Vuoden 2017 aikana hankkeita oli kolme, joiden kustannuksista kahdesta jäi Liiton katettavaksi yhteensä 42.269,08 euroa.

Maakuntauudistukseen liittyvät menot vuonna 2017 olivat yhteensä 432.231,09 euroa. Näihin menoihin kohdistettiin valtionavustusta yhteensä 378.610,10 euroa. Kymenlaakson Liiton katettavaksi jäi kuluista 53 620,49 euroa. Valtiovarainministeriö on tilittänyt vuoden 2017 aikana ns. maakuntauudistuksen valmisteluun avustusta yhteensä 1.254.780,00 euroa. Siitä on kohdistettu Liiton toimintatuottoihin yhteensä 378.610,60 euroa. Erotus 876.169,40 euroa sisältyy taseen rahat ja pankkisaamisten ja lyhytaikaisen velkojen tileihin.

9.2 Tuloslaskelman liitetiedot

Toimintatuotot

	v. 2017	v. 2016
Jäsenkuntien maksuosuudet	2 156 099,00	2 134 800,00
Muut myyntituotot	9 111,48	9 112,89
Maksutuotot	288 867,70	181 433,75
Tuet ja avustukset		
Valtionavustus / kesäyliopisto	144 286,00	143 519,00
EU-tuet	5 027,50	6 475,11
Muut tuet ja avustukset	426 870,58	47 482,17
Muut toimintatuotot	-	-
Toimintatuotot yhteensä	3 030 262,26	2 522 822,92
Rahoitustuotot	41,17	50,73
Tuotot yhteensä	3 030 303,43	2 522 873,65

Palvelujen ostot

Asiakaspalvelujen ostot	-	-
Muiden palvelujen ostot	874 976,83	625 368,87
	=====	=====

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Pysyvien vastaavien poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa (valtuuston kokous 17.3.1997 / § 17; liite 10). Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu pysyvien vastaavien hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Kymenlaakson Liiton pysyvät vastaavat koostuu koneista ja kalustosta. Koneista ja kalusteista tehdään menojäännöspoisto 30 %.

Pienet pysyvien vastaavien hankinnat, joiden hankintameno on alle 15.000,00 euroa, kirjataan vuosikuluksi (maakuntahallituksen päätös 22.5.2017 - § 56 / hallintosääntö 1.6.2017 - § 43).

9.3 Tasetta koskevat liitetiedot**9.3.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****Tiedot pysyvistä vastaavista**

	v. 2017	v. 2016
Aineettomat hyödykkeet	-	-
Aineelliset hyödykkeet / Koneet ja kalusto		
Poistamaton hankintameno 1.1.	49,43	70,62
Lisäykset tilikauden aikana	-	-
Rahoitusosuudet tilikauden aikana	-	-
Vähennykset tilikauden aikana	-	-
Siirrot erien välillä	-	-
Tilikauden poisto (menojäännöspoisto 30 %)	14,83	21,19
Poistamaton hankintameno / kirjanpitoarvo 31.12.	34,60	49,43
	=====	=====

Lyhytaikaiset saamiset

Siirtosaamiset:

- Kelan korvaus työterveyshuollosta	4 213,70	5 261,25	
ja sairauspäivarahat v. 2016	<u>1 981,17</u>		6 194,87
- Menoennakot (leasingvuokrat+ matkavak.maksu)		498,55	1 232,47

Alv-palautukset		32 461,60	29 185,38
Myyntisaamiset		753,00	1 126,14
Projektisaatavat		4 992,92	35 211,82
Muut		<u>9 203,10</u>	<u>25 364,16</u>

Lyhytaikaiset saamiset yhteensä		53 170,42	98 314,84
		=====	=====

9.3.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot**Oma pääoma**

	v. 2017	v. 2016
Peruspääoma 1.1.	50 456,38	50 456,38
lisäykset / vähennykset tilikaudella	-	-
Peruspääoma 31.12.	50 456,38	50 456,38
Muut omat rahastot 1.1.	5 093,33	5 093,33
ei muutoksia tilikaudella	-	-
Muut omat rahastot 31.12.	5 093,33	5 093,33
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1. / 31.12.	471 447,10	508 378,45
Tilikauden ylijäämä / alijäämä	103 585,28	- 36 931,35
Oma pääoma yhteensä	630 582,09	526 996,81
	=====	=====

Jäsenkuntien osuus Kymenlaakson Liiton peruspääomasta (Kymenlaakson Liiton kuntayhtymän perussopimus / 26 §)

	osuus / %	osuus / EUR
Hamina	11,726510	5 916,77
Iitti	3,365330	1 698,02
Kotka	31,067358	15 675,47
Kouvola	48,485623	24 464,09
Miehikkälä	0,829758	418,67
Pyhtää	3,000263	1 513,82
Virolahti	1,525158	769,54
	100,0	50 456,38

Lyhytaikainen vieras pääoma	v. 2017	v. 2016
Ostovelat	166 543,40	47 258,61
Saadun ennakkomaksut	99 600,00	58 050,00
Muut lyhytaikaiset velat	903 488,50	23 847,60
Erittely siirtoveloista:		
Lomapalkkavelan ja henkilöstösivukulujen jaksotukset	330 911,10	322 625,45
Muut siirtovelat (KEVA + Tyött.vak.rahasto)	<u>2 846,41</u>	<u>11 541,66</u>
Siirtovelat yhteensä	333 757,51	334 167,11
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	1 503 389,41 =====	463 323,32 =====

9.4 Vastuusitoumukset

Vuokravastuut	v. 2017	v. 2016
Vuokravastuut; voimassa 28.2.2019 asti		
- seuraavalla tilikaudella maksettava	79 563,84	15 120,00
- myöhemmin maksettavat	12 630,64	3 780,00
Leasingvastuut; voimassa 31.7.2020 asti		
- seuraavalla tilikaudella maksettava	22 331,88	5 639,52
- myöhemmin maksettavat	<u>28 537,57</u>	<u>7 664,44</u>
Yhteensä	143 063,93 =====	32 203,96 =====

9.5 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkioita koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.2017	v. 2017	v. 2016
Kymenlaakson Liiton virasto		
* vakinaiset	19	19
* määräaikaiset	-	-
Kymenlaakson kesäyliopisto / vakinaiset		
* vakinaiset	4	4
* määräaikaiset	0,5	-
Maakuntauudistuksen muutostoimisto		
* määräaikaiset	<u>0,5</u>	
Yhteensä	24	23

Henkilöstökulut (tilikauden palkat ja palkkiot + henkilöstösivukulut)

Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	v. 2017	v. 2016
Palkat ja palkkiot	1 388 650,16	1 302 330,12
Henkilöstösivukulut	321 320,21	349 695,78
Henkilöstökorvaukset	- 22 960,32	- 23 768,12
Henkilöstökulut yhteensä	1 687 010,05	1 628 257,78
	=====	=====

Luottamushenkilömaksut

	v. 2017	v. 2016
Kristillisdemokraatit, Kymen piiri r.y.	126,00	225,00
Keskustan Kymenlaakson piiri ry	612,00	345,00
Kaakkois-Suomen Kokoomus ry	1 857,60	1 170,00
Perussuomalaisten Kymen Piiri	288,00	190,00
Kaakkois-Suomen Sosialidemokraatit ry	1 952,00	1 140,00
Kouvolan Puolueisiin Sitoutumattomat	12,00	20,00
Vasemmistoliiton Kaakkois-Suomen Piiri ry	432,00	320,00
Kaakkois-Suomen Vihreät ry.	<u>264,00</u>	<u>40,00</u>
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	5 543,60	3 450,00
	=====	=====

Tilintarkastajan palkkiot	v. 2017	v. 2016
BDO Audiator Oy		
Tilintarkastus	1 956,50	1 805,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin palvelut	1 594,00	1 710,00
Muut palvelut (hanketilintarkastus)	-	-
Yhteensä	3 550,50	3 515,00
	=====	=====

9.6 Jäsenmaksuosuudet vuodelle 2017

Kunta	Maksettavaa kunnallisveroa vastaavat verotettavat tulot	Yhteisöveromäärät V. 2015	Yhteensä	%	Jäsenmaksu- osuus v. 2017	Jäsenmaksu- osuus v. 2016	Muutos 2017/2016
	V. 2015				Euro	Euro	
HAMINA	340 806 357	4 861 735	345 668 092	11,699057	252 243	251 601	642
KOTKA	905 509 215	10 200 042	915 709 257	30,991970	668 218	663 842	4 376
MIHIKKÄLÄ	23 796 595	725 795	24 522 390	0,829955	17 895	17 818	77
PYHTÄÄ	88 559 696	673 081	89 232 777	3,020063	65 116	64 052	1 064
VIROLAHTI	43 205 005	1 339 713	44 544 718	1,507606	32 505	32 594	-89
IITTI	98 415 062	1 337 375	99 752 437	3,376098	72 792	71 747	1 045
KOUVOLA	1 415 928 263	19 308 261	1 435 236 524	48,575251	1 047 331	1 033 146	14 185
	2 916 220 193	38 446 002	2 954 666 195	100,0	2 156 100	2 134 800	21 300

Lähde: Verohallinto; tieto verovuoden 2015 veroista 28.10.2016

*****

9.7 Luettelot ja selvitykset

Kirjanpito kirjat

- Päiväkirja – sidottuna
- pääkirja / tasetilit
  - pääkirja / kustannuspaikoittain

Tasekirja ja tase -erittelyt – sidottuna

Tositelajit

Kassatositteet / tositelajit 10	00001 – 2358
Hanke- ja projektitositteet / tositelajit 20	20001 – 20074
Palkkatositteet / tositelaji 60	60001 – 60052

Käytössä CGI Suomi Oy:n Pro Economica -kirjanpito- ja budjetointiohjelmat.

Säilytys:

Kirjanpitolaki 2:10 §

Kymenlaakson Liiton maakuntahallitus

Kotkassa 19. päivänä helmikuuta 2018

Harri Heikkinen
Eeva Paavola
Pekka Koponen

Maaria Lehtonen

Kajantunturi

Kaisa Järvi

J. Kahl

J. L.

Jari Piironen

Sijun Pöytä

S. = b

E. Pöytä

Juulio Kivilinen

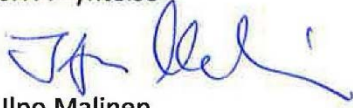

Tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Kotkassa 9. päivänä maaliskuuta 2018

BDO Audiator Oy

~~JHTT-yhteisö~~

Ilpo Malinen

JHTT -tilintarkastaja